

Leders tale på Distriktsårsmøtet i Akershus Bygdekvinnelag 12. mars 2022

Kjære alle sammen!

Gleden er stor over endelig å kunne ønske dere velkommen til et fysisk distriktsårsmøte. Pandemien har kontrollert og begrenset våre liv i to år. I 2020 hadde vi telefonmøte og i fjor ble årsmøtet holdt på Teams. Nå er vi igjen samlet på ordentlig og det er nydelig å se hverandre, snakke sammen og ha måltidsfellesskap. Ingen skjerm kan erstatte den menneskelige kontakten.

Jeg gjør som kong Olav som alltid begynte sine taler med å takke. Først vil jeg takke Norges Bygdekvinnelag for viktige prosjekter, god oppfølging og flott samarbeid. Takk også til Akershus Bondelag for godt samarbeid, inspirasjon og hjelp. En stor takk til alle bygdekvinnene i våre 23 lokallag. Dere er limet i organisasjonen og gjør en strålende innsats! Takk til dere som tar på dere verv lokalt i organisasjonen! Og ikke minst - tusen takk til mine dyktige medspillere i distriktsstyret!

I fjor feiret vi Akershus Bygdekvinnelag sitt 90-års jubileum, i år gratulerer vi Lørenskog Bygdekvinnelag som runder 90!

De siste par ukene har en det senket seg en skygge over oss. Når vi endelig begynte å se enden på pandemien startet Putin en absurd og blodig krig mot Ukraina og menneskene der. Angst og fortvilelse setter seg i ryggmargen, tv-bildene av ødelagte byer og mennesker på flukt setter seg på netthinnen. Vi er en del av Europa og vi har grense mot Russland. Hvordan denne krigen vil ende vet vi ikke.

Torsdag var jeg i en uendelig trist bisettelse. To tenåringsgutter og deres mor hadde mistet sin pappa og ektefelle. Avdøde ble bare 48 år. Sorgen og savnet i en slik situasjon bringer tankene til de tusenvis av kvinner og barn fra Ukraina som aldri vil se sine ektemenn og fedre igjen. Det er fryktelig vondt og hjerteskjærende. Noen av disse er allerede kommet til landet vårt som flyktninger og flere vil komme. Vi må gjøre det vi kan for å ta imot disse ulykkelige menneskene på en trygg og kjærlig måte. Som bygdekvinner er vi godt rustet til å bidra med å gjøre inkluderingen så god som mulig.

Folk i landet vårt viser et imponerende engasjement og behov for å hjelpe det Ukrainske folket. Nationalteatret avlyste forleden to forestillinger for å gi rom til en innsamlingskonsert som var å se på NRK TV sist mandag. Mange satt nok med tårer i øynene da Sissel Kyrkjebø avsluttet konserten med sangen «Bridge over Troubled Water» av Paul Simon. Konserten brakte inn 75 millioner kroner som gir hjelpeorganisasjonene mulighet til å gjøre en betydelig innsats både medisinsk og humanitært.

Jeg har fått flere henvendelser fra bygdekvinner med et sterkt ønske om å gjøre noe for å hjelpe og støtte menneskene i Ukraina. Vi fraråder å samle inn klær, leker og annet utstyr. Gi heller penger gjennom våre humanitære hjelpeorganisasjoner som Røde Kors, Redd Barna, Flyktninghjelpen, Caritas og Kirkens Nødhjelp.

Vi har allerede begynt å kjenne på de uønskede virkningene av en GAL MANNSS krig. På grunn av krigen i Ukraina, pandemien og klimaforandringene har hjertesakene våre i bygdekvinnelaget fått en forsterket aktualitet. Jordvern er viktigere enn noen gang. Prisen på matkorn og andre viktige varer som vi importerer stiger til værs for hver dag. Vi må fortsette å jobbe for å ta vare på matjorda og vi må støtte tiltaket om at det skal lønne seg å dyrke mer matvete i Norge. Selvforsyningsgraden må opp! Selv om Norge har råd til å betale den stigende prisen på matkorn, må vi være solidariske med resten av verdens befolkning.

Det er forstemmende at det må en krig til for at en del folk skal innse at matproduksjon er livsviktig og at vi må verne om dem som produserer maten vår. Bygdekvinnelaget har hatt og har mange gode tiltak for å unngå kasting av mat. Vi har også kunnskap om maksimal utnyttelse råvarene. «Spis norsk og spis opp maten»! Dette er for oss et etisk anliggende.

Slik verden ser ut må vi gå inn for å styrke nasjonal og sivil beredskapen. Ulykker, naturkatastrofer og farlige utslipp kan skje. Muligheten for krig er dessverre kommet nærmere enn før. Vi bør samarbeide med kommunene, Sivilforsvaret og andre aktuelle organisasjoner. Den allsidige kunnskapen bygdekvinnene har vil være verdifull i en krisesituasjon. Vi må synliggjøre det vi kan bidra med og jobbe for å bli innlemmet i kommunenes beredskapsplan.

FN sin nyeste klimarapport gir oss ti år for å stoppe oppvarmingen av kloden. Forurensning fra krigen og faren for radioaktivt utslipp fra ødelagte atomkraftverk gir dystre utsikter for det grønne skiftet. Det sies at alt henger sammen med alt. Klimaforandringene fører til mangel på mat. Krigen fører til knapphet på drivstoff og annen livsviktig energi. De skyhøye råvare- og strømprisene fører til at bedrifter må legge ned, og de som produserer maten vår må redusere sin produksjon osv. Verden er inne i en ond sirkel. Vitenskapen utvikler djevlelige, biologiske- og andre grusomme våpen mens forskere nå i januar har transplantert hjertet fra en genredigert og genmodifiserte gris til et menneske. Er verden gått av hengslene? Det kan virke håpløst, men vi må ikke gi opp og fortsette å gjøre det vi kan for å stå imot ødeleggende krefter. Vi må engasjere oss, ta stilling og gjøre gode valg.

Vi har vært gjennom to år med nedstengninger og strenge smittevernregler. Dette har vært tøft for mange, men vi har tilpasset oss og vært lojale mot påbudene fra myndighetene. Bygdekvinnene i Akershus har klart seg rimelig bra gjennom pandemien. Mottoet vårt har vært TA VARE! Det er imponerende hvor mye dere har gjort for å holde kontakten med medlemmene i denne vanskelige tiden. Tusen takk for omsorgen dere har vist hverandre!

Pandemien har gått hardest ut over barn og unge. De har hatt nettundervisning og vært isolert hjemme. De har mistet to år av den sosiale treningen og utviklingen som de får ved å være sammen med jevnaldrende og ved å se på de litt eldre som forbilder. En lærer i Osloskolen fortalte at 5.klassinger som tidligere var på vei til å oppføre seg som tenåringer nå har kosedyr med seg på skolen.

Vårt samarbeid med bygdeungdomslaget og 4-H bør forsterkes, gjerne også med skoler. Vi kan være viktige voksenkontakter. Vi har erfaring og kunnskap som de unge trenger – og vi trenger dem. Barn og unge skal selvsagt få ha sin egen kultur uten for mye innblanding, men de trenger å bli sett og hørt - de har behov for at noen viser interesse. Vi skal formidle tradisjonene våre og samtidig ha et våkent blikk inn i framtida. Det er ikke bra for et samfunn hvis kontakten mellom generasjonene forsvinner.

Leders tale måtte bli både alvorlig og mollstemt. Tilværelsen er ikke alltid bare sol og glede. I Ukraina raser krigen mens vi holder årsmøte.

Mottoet «TA VARE» skal vi beholde! MEN vi må ikke glemme alt som er bra, og hvor godt vi har det vi som er så heldige å bo i Norge. Vi skal fortsette å gjøre det trivelig for hverandre og for bygdefolket. Det er lov å ha det gøy! Det er lov å le! Vi må ta vare på det gode humøret! Jeg satt for flere år siden i et styre sammen med en hyggelig, eldre mann som var full av spøk og moro. Mannen hadde vært fange i tysk konsentrasjonsleir under 2. verdenskrig. Han var med ungdomsskoleklasser i de hvitte bussene som sannhetsvitne. Kåre, som han het, sa følgende en gang vi snakket om krigen jeg bare hadde lest om. «Mitt gode humør gjorde at jeg overlevde».

¤

Jeg prøver vanligvis å unngå løgn, men hvis noen forsøker å lure meg er jeg ikke så nøye med sannheten. I stedet for å lese et dikt som avslutning på talen velger jeg å dele en morsom hendelse som skjedde meg for et par uker siden.

Historien om telefonen fra «Microsoft»
(som kun egner seg i muntlig fremføring)

12. mars 2022

Marit Helene Lund